AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

EDWARD BENESJ

In ons vorig overzicht hebben we beloofd iets naders mede te delen over de [illegible] litiek een grote rol gespeeld heeft; maar in de laatste weken wel heel bijzonder de aandacht heeft getrokken.

Edward Benesj werd op 28 Mei 1884 te Kozlany in West-Bohemen geboren. Anders dan president Masaryk, die een Slovaak was, is Benesj zuiver Cech. Zijn ouders waren arme boeren en hij was het jongste van hun tien kinderen, die geen van allen een gemakkelijk leven hebben gehad. In 1896 ging hij met zijn broeder Wenceslas samenwonen, die te Praag onderwijzer was geworden. Gedurende de komende zes jaar trachtte hij zoveel mogelijk kennis te vergaren; van zijn leraren kreeg hij geen al te beste cijfers, want hij interesseerde zich te veel voor onderwerpen, die buiten de gewone leervakken vielen; tot die onderwerpen behoorde ook Frans. Hij hield van alle sport en brak eens bij het voetballen zijn been. Tot op de huidige dag heeft Benesj zijn liefde voor de sport behouden. Hij speelt een goede partij tennis en is moeilijk te verslaan wegens zijn behendigheid, moed en zijn wil om te winnen. Men zegt, dat hij elke bal, die binnen zijn bereik komt, ook inderdaad bereikt, misschien het kenmerk van een staatsman, die handelt volgens het beginsel, dat „de kunst der politiek is de kunst van het mogelijke".

Aan de Cechische universiteit te Praag (er is ook een Duitse) volgde Benesj de colleges van professor Masaryk en anderen. Van 1905 tot 1908 studeerde hij in het buitenland, twee jaar in Parijs en een paar maanden in Londen en een jaar in Berlijn, waarna hij terugkeerde naar Frankrijk en te Dijon de graad van doctor in de rechtswetenschappen behaalde. Van deze periode van zijn leven heeft Benesj openhartig verslag gedaan in het eerste deel van zijn boek „Mijn oorlogsherinneringen". In die periode van vorming trachtte hij zichzelf te vinden; hij spreekt vrijelijk over zijn geestelijke strijd en zijn ervaringen in de tijd, toen hij poogde tot een levensbeschouwing te komen.

Doch eerst enige tijd na zijn terugkeer te Praag heeft hij, gelijk hij vertelt „zich een weg gehakt naar gevestigde overtuigingen". Opvallend in die overtuiging is zijn gehechtheid aan Frankrijk en voorts de mening, dat het Pruisische militarisme, gepaard met het pan-Germanische, tot een noodlottig resultaat moet leiden: „het had op mij, als lid van een kleine naburige natie, een verontrustend effect", schrijft hij. In het buitenland onderhield hij zich zelf met moeite door door journalistieke arbeid.

In de volgende zeven jaar woonde Benesj vooral te Praag, waar hij in 1909 de niet erg belangrijke functie verkreeg van lector aan de handels-hogeschool. Later behaalde hij de graad van doctor in de wijsbegeerte. Hij bleef journalistiek werk verrichten en kwam ook in contact met de Cechische politieke groepen; tenslotte trad hij toe tot de „realisten" — partij van Masaryk. Zijn voornaamste doel was echter een universitaire positie te verwerven en daarom nam hij niet actief deel aan de practische politiek, een oud spel voor de Cechen, dat zij met vuur hadden gespeeld zowel in de Rijksraad te Wenen als in de Boheemse Landdag te Praag. De politiek had haar beroepsmensen, programma's en tradities; de voornaamste partijen waren de agrarische, de sociaal-democratische, de Jong-Cechische en de clericale partijen. Masaryk's realisten-partij, die haar aanhang had onder de intelligentsia, was zwak in ledenaantal, doch had wel invloed op de andere groepen. Benesj trad stellig niet op de voorgrond en in latere jaren pleitte het tegen hem, dat hij geen politicus van betekenis was geweest, want de ouderen waren geneigd hem als een parvenu te beschouwen; de oppositie, die hij ook later nog in Cechoslovakije ontmoette, was voor een deel daaraan te wijten.

De wereldoorlog bracht hem niet alleen uit de donkere achtergrond naar voren; maar deed hem ook zichzelf ontdekken en bood hem tegelijkertijd een wonderlijk terrein voor zijn talenten op het gebied van initiatief, diplomatie en organisatie. Tegelijk met de geboden kansen ontwikkelden zich zijn capaciteiten. In „Mijn oorlogsherinneren" kan iemand, die studie maakt van karakters, zien, hoe zijn gestalte groeit en hoe zich zijn krachten ontplooien, naarmate de geschiedenis zelf voortschrijdt. Toen de oorlog uitbrak was Benesj 30 jaar. De roeping, waaraan hij niet twijfelde en waaraan hij zich altijd met zijn hele wezen heeft gewijd, kwam tot hem en hij besloot onmiddellijk alles te doen wat van hem gevergd zou worden en alles op te offeren teneinde in Oostenrijk-Hongarije een omwenteling teweeg te brengen, en zodoende de vrijheid van zijn land te verwerven. Voor de meeste bezadigde mensen moet dit een droombeeld geleken hebben, maar hem leek de verwezenlijking mogelijk — en had gelijk.

Indien men een goede kijk wil krijgen op Benesj en zijn arbeid, moet men bedenken, dat hij een onverzoenlijke haat koesterde tegen het Habsburgse rijk en alles wat er mee samenhing en dat hij vastbesloten was dat rijk te vernietigen en voor zijn land onafhankelijkheid te verwerven. Dat was ook het politiek oogmerk van Masaryk, wiens voornaamste helper hij was. In deze rol ging het initiatief vaak van Benesj uit en bleek hij in staat om de geboden gelegenheden te benutten. Masaryk ontsnapte in December 1914 uit Oostenrijk, doch Benesj bleef te Praag en elders voor zijn zaak werken, tot hij zich in September 1915 met levensgevaar in Zwitserland bij Masaryk wist te voegen. Later koos Masaryk Londen en Benesj Parijs als centrum van zijne campagne tegen het Habsburgse rijk. Benesj kende Parijs goed en hij had enige vrienden onder de professoren aan de Sorbonne waar hij had gestudeerd, maar het was moeilijk, de Franse politici en journalisten te interesseren voor zijn zaak. Doch tenslotte maakten de kracht en de helderheid zijner argumenten, zijn oprechtheid en onvermoeide toewijding een zeer besliste indruk, zodat hij resultaten bereikte. Een paar jaar na de oorlog zeide Benesj: „Geen van de grote geallieerden heeft Cechoslovakije in al zijn politieke moeilijkheden zozeer gesteund als Frankrijk, dat tijdens en na de oorlog heeft gedaan." Frankrijk had zijn genegenheid en dankbaarheid en om goede redenen.

Toen in 1918 de eerste Cechoslovaakse regering te Praag werd gevormd, werd Benesj minister van Buitenlandse Zaken, doch eerst in September 1919 keerde hij naar zijn vaderland terug. Al zijn tijd had hij gebruikt voor onderhandelingen voor en tijdens de Parijse vredesconferentie. Van die dagen af tot zijn benoeming als president, is hij minister van Buitenlandse Zaken gebleven, in totaal vijftien jaar, jaren die buitengewoon moeilijk zijn geweest.

Hij is de enige „permanente minister" in Europa geweest om hem eens de titel te geven, die soms aan Briand is toegetend.

Van de vijftien jaar, die hij in functie is, heeft hij er bijna vijf in 't buitenland doorgebracht; hij heeft deelgenomen aan en vaak een belangrijke rol gespeeld op alle grote conferenties en congressen van na de vergaderingen der Assemblée en de Volkenbondsraad van 1922 tot 1926. Het resultaat van dit alles is geweest, dat Benesj' kleine en lichte gestalte in internationaal opzicht 'n waar symbool is geworden van de werkelijkheid en duurzaamheid van Cechoslovakije als staat.

Zo het leven van deze man beschouwd is het begrijpelijk, dat Benesj heenging, toen door de omstandigheden gedwongen het Tsjecho-Slowakije van 1918 de schoonste delen van zijn land moest afstaan bij het verdrag van München.

EEN MONGOOLSE VIOOLSPELER.

Het Rapport Verwey

5.

De ziekteverordening.

Sinds 18 Juli 1936 bestaat er een verordening, houdende vaststelling van de verplichting van den werkgever tot en van de aanspraken van den arbeider op tegemoetkoming bij ziekte, die nog niet in werking getreden is.

Het is bepaald een vergissing geweest, dat dit onderwerp bij een aparte verordening is geregeld. Want het hoort zonder enige twijfel in het Burgerlijk Wetboek thuis.

Het is zuiver privaatrecht, wat daarin wordt behandeld. Het is een regeling van een deel der arbeidsovereenkomst.

Eigenlijk is het verwonderlijk, dat de eigenlijke arbeidsovereenkomst nog niet geregeld is, doch dat een onderdeel daarvan op radicale wijze afzonderlijk in orde is gemaakt.

In die verordening gaat men namelijk zover, als men bijvoorbeeld in Nederland zeker niet zou durven gaan.

Kort en bondig wordt hier gezegd: de werkgever betaalt de geneeskundige behandeling en verpleging in geval van ziekte zijner arbeiders, die *f* 170.— of minder per maand verdienen. Bovendien betaalt de werkgever ziekte-uitkering gedurende ten hoogste 40 dagen.

Ergens in een hoekje staat dan nog, dat de werkgever zich tegen het risico van de kosten der geneeskundige verzorging en verpleging (niet der uitkering) kan verzekeren bij het Gouvernement.

In Nederland gaat de Ziektewet geheel anders te werk. De Ziektewet geeft de arbeiders alléén recht op uitkering. De werkgever moet tegen dit risico verzekerd zijn bij de Raad van Arbeid, een Bedrijfsvereniging of het bedrijf moet een eigen ziekenkas hebben De helft van de verzekeringspremie mag de werkgever van het loon afhouden.

De Ziektewet gaat ervan uit, dat de arbeiders zelf tegen de medische kosten verzekerd zijn in ziekenfondsen. Practisch is dat ook het geval voor het grootste deel der arbeiders; maar een verplichting om lid van een ziekenfonds te zijn bestaat nog niet...... Daarvoor wacht men op de Ziekenfondswet, die al sinds heel wat jaartjes in de maak is. Er is dus thans in Nederland een hiaat, dat echter niet zo zwaar gevoeld wordt.

De ziekteverordening heeft dat hiaat niet, om de eenvoudige reden, dat de werkgever voor de medische kosten moet opkomen. Waarbij hij zich kan verzekeren bij een Gouvernementsziektefonds.

Thans heeft ieder, die minder dan *f* 900.— (gehuwden) of *f* 7.00.— (ongehuwden) per jaar verdient, recht op vrije geneeskundige verzorging van het Gouvernement. Dit is een vorm van armenzorg.

Doch alwie arbeider is in de zin der ziekteverordening, óók degenen die minder dan *f* 900.—, resp. *f* 700.— verdienen, zullen voortaan onder deze verordening vallen. Door de verordening zal dus deze vorm van armenzorg belangrijk ontlast worden en het Gouvernement een niet onaardig voordeeltje worden verschaft.

We hopen nog nader gelegenheid te hebben in de Amigoe op de details van deze Ziekteverordening terug te komen. Hier gaat het slechts om hetgeen Verwey in zijn Rapport daarover zegt.

Evenals aangaande de ongevallenverordening, zegt Verwey vrijwel niets aangaande de inhoud der verordening. Er wordt slechts gesproken over onderwerpen met de uitvoering verband houdende.

Naar Verwey mededeelt, werd de organisatie van een ziekteverzekering voorlopig onoverkomelijk geacht vanwege de kosten. Aanvankelijk was voorgesteld, aan de werkgevers mogelijk te maken de geneeskundige behandeling onder te brengen bij de Gouvernementsgeneeskundige dienst. De bedoeling was dat de werkgever de kosten zou betalen voor die arbeiders, die anders voor vrije geneeskundige verzorging in aanmerking zouden komen. Dat zou dus alleen gelden voor de arbeiders, die minder dan *f* 800.— per jaar verdienen, die *f* 3.— per jaar daarvoor moeten betalen. Voor de arbeiders, die méér verdienen dan *f* 800.—, wilde men de werkgever dan het volle pond, ofwel *f* 1.— per maand laten betalen.

Verwey zegt dan, dat ervoor gewaakt moet worden, dat „bij de uitvoering van de ziekteregeling niet meer dan nodig de kosten (voor het Gouvernement) worden opgedreven". Wat hiermede wordt bedoeld, is ons niet duidelijk. Zeker is, dat het hier een privaatrechtelijke verordening betreft, die op 's lands kas geen aanval doet.

Zeker is ook, dat vele arbeiders van onder de armenzorg naar de sociale verzekering zullen worden gebracht. Niet zeker, maar wel waarschijnlijk is, dat de dooreenmenging van charitas en sociale voorziening, dreigt plaats te hebben.

Een dooreenmenging die tot neiging heeft de opheffing van het volk te doen geschieden in de richting van een koeienstaart.

Heeft Verwey niets gezegd over de practische afwezigheid van beroep in de Ongevallenverordening en zegt hij niets over practische afwezigheid van een rechtsvordering voor den arbeider (voor 40 dagen uitkering gaat men niet een civiel proces voeren), wel is hij bezorgd, dat de arbeider te gemakkelijk bezwaar zal maken tegen een medische uitspraak en dat zodoende simulatie en agravatie zal worden bevorderd. Wij vrezen, dat Verwey hier de werkelijke toestanden heeft overschat. **Een arbeider gaat zelfstandig geen beroep instellen.** Wat weet hij van beroep of verordening af?

Dat gebeurt alleen als geholpen wordt door iemand, die daar meer van af weet. En dan kan de mogelijkheid van dat beroep niet zoveel kosten!

Toch verwacht Verwey dat het Gouvernement meer zal uitgeven ingevolge de Ziekteverordening dan aan premies der verzkering zal binnen komen.

Dat zou Verwey echter gerechtvaardigd achten ter wille van volkskracht en van de bedrijfsvrede.

Nogmaals: waarom zou het Gouvernement kosten moeten maken? Tja, als de Gouvernementsverzekering verkeerde premieberekeningen maakt of meent philantropie te gaan bedrijven!

Verwey zou nog willen bepalen, dat de eigenrisicodragers volgens de ongevallen verordening óók hun eigen risico volgens de ziekteverordening zullen dragen. Dat zullen zij ongetwijfeld, aangezien het laatstgenoemde risico veel kleiner is. Er bestaat bovendien in het geheel geen dwang om zich te verzekeren volgens de ziekteregeling; voor de ongevallenregeling bestaat die wèl.

Hiermede is dit onderwerp en tevens het gehele vijfde hoofdstuk afgehandeld en staan we voor hoofdstuk 6:

„Overige Sociale voorzieningen".

In dit hoofdstuk wordt even gesproken over de particuliere armenzorg, de loterijbond; over de sterke familieband in Curaçao, waardoor wezenzorg zeer beperkt wordt. Vervolgens wordt opgesomd wat van Protestantse zijde en van de kant der missie en het leger des heils is gedaan voor ouden van dagen, voor wezen, voogdij kinderen en veroordeelde ter beschikking gestelde jongens en de werkloze jongens (in de werkkampen).

„Een andere ontwikkeling na 1934 op sociaal gebied vormt de oprichting ten tijde van de staking 1936 van de R.K. Arbeidersbond". We vrezen een misverstand bij den Heer Verwey, waar hij zegt, dat naar de verwachting van ondergetekende de Arbeidsbond „zal opgaan" in de R.K. Volksbond. Deze verwachting heeft nooit bestaan; daarvoor verschillen beide bonden te veel in karakter.

Wèl bestond de verwachting, dat de Arbeidsbond te eniger tijd een eenheid zou gaan vormen met de Volksbond. Een eenheid, die dan ook inmiddels gerealiseerd is in het Bureau voor Sociale Actie.

Vervolgens passeert de Volksbond met zijn instellingen de revue:

ambachtsschool, ziekenfonds, begrafenisfonds. Bij de niet meer bestaande instelling, de Arbeidsbeurs, werd ter sprake gebracht de mogelijkheid van een arbeidsbemiddeling, op dit moment voor groot belang voor het dienstboden-vraagstuk en voor de arbeidskrachten van Bonaire en Bovenwinden. Een verordening acht Verwey daartoe niet nodig. Wel zal de Gouverneur de medewerking van Gezaghebbers en Districtmeesters kunnen regelen. Men zou in dit opzicht kunnen samenwerken met de Nederlandse Arbeidsbemiddeling.

Bij de organisatie zou tevens een voorlichting bij beroepskeuze kunnen worden gevormd. Dit laatste zou o.m. van voorlichting kunnen dienen bij het kiezen van onderwijsinrichtingen in Nederland voor Curaçaose jongelieden. Want, zegt Verwey zeer terecht: hoe meer Curaçaose jongens en meisjes de gelegenheid krijgen in Holland te studeren, des te sterker de band tussen de twee gebiedsdelen zal worden.

Voor Nederlandse arbeiders, die tijdelijk in Curaçao werken, blijkt de Nederlandse vakbond (met zijn werklozenkas) zijn waarde behouden.

Voor een werkloosheidsverzekering in Curaçao is er volgens Verwey in de huidige omstandigheden geen aanleiding. Voor een invaliditeits- en ouderdomsverzekering voelt Verwey evenmin.

Zelfs indien er behoefte aan zou bestaan, wordt alle aandacht thans opgeeist door de ongevallen- en ziekteregeling.

Hiermede is ook de potpourri van hoofdstuk 6 uitgevoerd en rest thans nog de finale.

Mr. S. W. v.d. Meer.

Tweede Suppletoire Begroting 1938

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Aan de algemene beschouwingen ontlenen we:

Met betrekking tot het in het Voorlopig Verslag door enkele leden naar voren gebrachte inzake een nieuwe verlofregeling kan worden medegedeeld dat bij de voorgenomen herziening van enkele verordeningen en besluiten overwogen zal worden in hoeverre de thans geldende verlofregeling vernieuwing behoeft en omzetting in ene landsverordening noodzakelijk is.

Het gebeurde op Zondagavond 4 September j.l. met de kerkgangers, die zich naar de dankdienst begaven was tewijten aan een misverstand. Het Bestuur betreurt het voorgevallene en streeft er ernstig naar dat zich op dit punt geen moeilijkheden meer zullen voordoen.

Naar aanleiding van de vraag van enkele leden omtrent de detachering voor studiedoeleinden van den landbouwkundige op Curaçao naar Trinidad moge worden medegedeeld, dat het onmogelijk is gebleken een landbouwkundige met tropische ervaring te krijgen tenzij op aanmerkelijk veel hogere voorwaarden.

De cursus aan het Imperial College of Tropical Agriculture op Trinidad zal ongetwijfeld zijn geld opbrengen. Betrokkene zal tevens gelegenheid hebben een studie te maken van de bijencultuur bij de fraters van Mount Benedict.

Aanvankelijk lag het in de bedoeling het terrein, waar vroeger de douane gevestigd was, openbaar te verkopen. Toen deed de Koninklijke Nederlandse Stoomboot maatschappij een bod van *f* 100,—

per vierkante meter, bij een oppervlak van ± 400 vierkante meter neerkomende op een verkoopsprijs van ƒ 40.000,—. Dit aanbod kwam het Bestuur alleszins aannemelijk voor, te meer omdat vooraf niet bekend was, wat bij openbare verkoop de opbrengst zou zijn geweest. Bij de transactie werd voorts bepaald dat de aanwezige opstallen onmiddellijk en voor rekening van koper zouden worden gesloopt en dat op het terrein een gebouw zou verrijzen, in overeenstemming met de belangrijk van het te bebouwen stadspunt.

De Gouverneur moge hier zijn belangstelling uiten voor de feiten, welke blijkbaar bij een paar leden de mening deden post vatten, dat bij de douane de wet niet naar de geest, doch naar de letter zou worden toegepast. Het daartoe door deze leden aangehaalde voorbeeld betreffende de belastingheffing bij invoer van complete brillen en van brilleglazen is daartoe stellig geen rechtvaardiging. Het is immers aan geen twijfel onderhevig dat brilleglazen moeten worden aangemerkt als glaswerk en derhalve dus terecht bij invoer worden belast met een invoerrecht van 15% van de waarde ingevolge de post „glas en glaswerk, alle soorten'. Ook complete brillen, zijnde hiervan de glazen het essentiële bestanddeel, vallen onder deze post, zodat ook zij, bij invoer behoren et worden belast met een invoerrecht van 15% van de waarde. Aan het feit, dat zulks tot nu toe niet geschiedde, zal nog de nodige aandacht worden geschonken, terwijl de vraag of de geschetste tariefstoepassing, zomede die voor glas en glaswerk in het algemeen, ook voor de toekomst moet worden gehandhaafd vóór de indiening van het nieuwe tarief van invoerrechten een punt van nadere overweging zal uitmaken.

Ook de Gouverneur is van oordeel, dat de getroffen maatregelen tegen misbruik van bayrum en alle andere vloeistoffen met alcohol bereid en geen dranken zijnde, niet afdoende zijn. Het hierin verbetering brengen is een zeer moeilijk vraagstuk, aangezien de handel in reuk- en toiletwater een belangrijke bron van inkomen is, die bij het treffen van maatregel moet worden ontzien. Inmiddels is het treffen van, naar ondergetekende hoopt, afdoende maatregelen in voorbereiding.

De gevraagde invoercijfers van bayrum zijn als volgt:

	Curaçao	Aruba	Bonaire
1933	13241 L	7700 L	699 L
1934	19007 L	12011 L	1086 L
1935	32419 L	474 L	—— L
1936	39133 L	——*L	180 L
1937	32036 L	——*L	—— L

	St. Maarten	St. Eustatius	Saba
1933	——	113 L	180 L
1934	——	324 L	49 L
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1936	——	818 L	646 L
1937	——	16 L	1112 L

(*) inbegrepen in de cijfers voor Curaçao

In antwoord op de vraag der afdelingen of het niet mogelijk zou zijn in de behoefte aan deskundigen te voorzien door speciale opleiding van met verlof in Nederland vertoevende Curaçaose ambtenaren meent de Gouverneur te moeten opmerken, dat deze methode niet doeltreffend is, waar het geldt in betrekkelijk korte tijd een gedocumenteerd rapport te verkrijgen over een aangelegenheid van betekenis.

Om een voorbeeld te noemen zou het samenstellen van de rapporten betreffende de watervoorziening (Ir. Liefrinck) en de Sociale toestanden in Curaçao (Ir. Verwey) op de door de Afdelingen voorgestane wijze van handelen moeilijk tot een even goed resultaat hebben kunnen leiden. Niet vergeten mag worden dat een voor korte tijd naar Curaçao gezonden deskundige bij het uitwerken van zijn gegevens in Nederland beschikt over een staf van deskundig personeel. Voorwaar een machtig hulpmiddel dat den Curaçaosen ambtenaar met uiteraard kortstondige speciale opleiding elders ten enen male ontbreekt.

Naar de mening van den Gouverneur heeft speciale opleiding van met verlof in Nederland vertoevende Curaçaose ambtenaren zeer zeker betekenis in die gevallen, waarbij deze ambtenaren kennis bijgebracht kan worden, welke hen blijvend meer waard maakt voor de vervulling van hun taak hier te lande. Dit werd in het verleden reeds herhaaldelijk toegepast.

Behalve de door de afdelingen reeds genoemde deskundigen, voor wier uitzending de benodigde credieten zullen worden aangevraagd zodra voldoende gegevens bekend zijn, komen nog twee deskundien voor korte tijd naar Curaçao. Begin 1939 komt de Inspecteur van het ijkwezen in Nederland om een onderzoek in te stellen naar de stand van het ijkwezen hier te lande en voorstellen te doen tot verbetering van de toestand. Het hiervoor benodigde geld zal op de eerstvolgende suppletoire begroting voor 1939 worden aangevraagd. Voorts komt nog een deskundige van het registratiebureau der Vereniging van Nederlandse gemeenten om voor de Gouvernements-Secretarie te Willemstad en het kantoor van den Gezaghebber van Aruba een registratuurplan op grondslag dezer vereniging op te bouwen en in te voeren. Zodra hij daarmede gereed is (vermoedelijk in vijf maanden) keert hij naar Nederland terug.

Bij het opstellen van de onderhavige suppletoire begroting was over het eventuele uitkomen van laatstgenoemde deskundige nog weinig bekend. Thans zijn alle gegevens ontvangen en zullen de voor de uitzending benodigde gelden, voorzover die ten laste van 1938 komen, bij naderhand in te dienen Nota van Wijzigingen alsnog worden aangevraagd.

Indienstneming van een bekwaam jurist of detachering van een zeer bekwaam ambtenaar van het Departement van Ko- [illegible] neur, meer in het bijzonder in verband met de uitgebreide arbeid op wetgevend gebied, kan eerstdaags verwacht worden.

Wordt vervolgd.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Wenen de oude Oostenrijkse hoofdstad is de vorige week het toneel geweest van een aanslag, zoals de geschiedenis van deze oude stad niet heeft gekend.

Wanneer Wenen indertijd zou gevallen zijn bij het beleg van de Turken of de Communisten zich indertijd van de stad hadden meester gemaakt, zou zo iets hebben kunnen zijn voorgevallen. Alhoewel de Communisten indertijd in Munchen en Budapest zich onthouden hebben van een aanval op de Kardinaal-Aartsbisschop.

Wanneer er een bisschop is geweest die het uiterste heeft beproefd om de Nazis voor zich te winnen, dan is het wel Kardinaal Innitzer geweest bij de inlijving van Oostenrijk. Zodat zelfs menigeen zich in die dagen heeft afgevraagd of deze Kardinaal dan ook helemaal niets geleerd had uit de gebeurtenissen in Duitsland.

Reeds herhaalde malen heeft de Kardinaal in de laatste maanden zijn stem verheven tegen de kerkvervolging in het Duitse Rijk. En een dezer laatste predikaties is aanleiding geweest dat op het eind der vorige week het tot een ernstig treffen gekomen is tussen katholieken en Nazis.

De voornaamste feiten zijn dat Vrijdagavond het paleis van de Kardinaal door personen in uniform is aangevallen en ernstig beschadigd. Dat men daar is binnengedrongen en gepoogd heeft brand te stichten, terwijl de Kardinaal daar binnen was. Dat eerst na een half uur de politie kwam opdagen en dat sindsdien de Kardinaal door politiemacht wordt beschermd en niet in schutzhaft is genomen. Dat de Kardinaal de volgende dag weer de H. Mis gelezen heeft in de Dom en de gelovigen daar in 'n indrukwekkende manifestatie blijk gaven van het leed, wat hen bezielde.

Door de Naziregering is wel medegedeeld, dat zij het gebeurde niet kan helpen. Maar van het Vaticaan werd medegedeeld, dat dit optreden geenszins verwondering heeft gewekt en daar het gebeurde wordt beschouwd als een natuurlijk uitvloeisel van het optreden der Duitse regering.

Weer is deze week de vraag op de lippen gekomen of in de toekomst de politiek van Chamberlain wel de juiste zal blijken te zijn?

Hitler heeft n.l. weer deze week in een rede een uitval gedaan op de wereldpers, op Britse staatslieden in het algemeen op Duff Cooper en Anthony Eden. Hitler zeide voorts, dat als Eden in Engeland wederom tot macht mocht komen, dit voor Duitsland een sein zal zijn om uit te kijken. Mussolini is de enige ware vriend van Duitsland, zo verklaarde Hitler verder.

In Tsjecho Slowakije is ook alles nog niet in orde. Duitsland heeft zijn deel bezet, maar... schijnt hier en daar wel te veel genomen te hebben. En dan het plebisciet nog...... en dan de eisen van Hongarije die van dien aard zijn, dat ze een totale ontbinding van de Tsjechische Staat inhouden, n.l. afstand van verschillende stukken in de staat: algeheel plebisciet enz.

Aan een dezer eisen is intussen wel de kop ingedrukt, doordat aan de Roethenen evenals aan de Slowaken een autonome regering gegeven is.

Over de Slowaken willen we vandaag iets meer zeggen.

Het land van Slowakije met al de daarin wonende volksgroepen welke het herbergt — behalve de Slowaken, die 2½ millioen zielen tellen, 600.000 Hongaren, 200.000 geimmigreerde Tsjechen, 160.000 Duitsers alsmede enige duizenden Polen en Roethenen — gaat in het raam der Tsjecho-Slowaakse republiek een zichzelf besturende gemeenschap vormen. De belofte hiertoe was reeds gedaan in het zogenaamde Verdrag van Pittsburg. De Amerikaanse Slowaken, meerdere honderdduizenden uitgewekenen, hadden met Masaryk tijdens de wereldoorlog een overeenkomst aangegaan, waarin enerzijds de opname in de te stichten Staat Tsjecho-Slowakije en anderzijds de Slowaakse autonomie daarin zou worden vastgelegd. De Slowaken kunnen zich echter ook op hun oude volkshistorie beroepen, waaruit zij het recht op en de instandhouding van hun eigen volkspersoonlijkheid afleiden.

Een stukje geschiedenis.

De Slowaakse geschiedenis begint met de 7de eeuw na Christus. Omstreeks dien tijd kwamen de Slowaken van uit het Oosten in hun tegenwoordig gebied, waar voordien de Germanen hadden gewoond, die in de loop der volksverhuizingen andere woonplaatsen zochten. Na de vernietiging der Avaren door Karel de Grote kwamen op aansporing des keizers, Duitsers tot de Slowaken, en door Zuid-Duitse kolonisatie en de kerstening vanuit Salzburg werd dit Slavische volk in de Avondlandse cultuurkring opgenomen, vroeger dan de Noordelijk wonende Tsjechen. De latere poging tot aansluiting aan de Byzantijnse cultuurkring — Cyrillus en Methodius! — faalde. De nu ruim vijf jaren geleden in Slowakije plaats gehad hebbende Pribina-feesten hebben daaraan herinnerd, dat de eerste Katholieke kerk ten Noorden van de Donau in het gebied van het huidige Tsjecho-Slowakije door een Slowaakse vorst, de Hertog Pribina, werd gebouwd, die ook tegelijk het eerste en laatste zelfstandige Rijk vormde. Het op Pribina's tijdsgewricht volgende groot-Moravische Rijk bleef slechts een kort tussenspel. Reeds in het jaar 1006 was het einde daarvan gekomen en de Slowaken geraakten onder Magyaarse heerschappij, welke vanaf dien tijd meer dan duizend jaren duurde.

De Slowaken zijn grotendeels de opvoeders der Hongaren tot het Christendom en de Avondlandse cultuur geworden.

Met het ontwaken der volken van het Zuid-Oosten van Europa tot nationaal zelfbewustzijn in de 19de eeuw werden de tegenstellingen verscherpt, vooral toen de voor geheel Hongarije geldende Latijnse ambtelijke taal door de Magyaarse [illegible] plaats ener supernationale omgangstaal de taal van het overheersende volk in de Staat kwam De druk der Hongaren in het jaar 1848 was aanleiding tot een bepaalde tegemoetkoming tegenover de Slowaken; er ontstond de „Matica Slovenska", de eerste grote culturele organisatie der Slowaken. Het jaar der Hongaars-Oostenrijkse overeenkomst van 1867 bracht weer een terugslag; de Matica Slovenska moest haar werkzaamheid inkrimpen, de Slowaakse taal verdween weder uit het openbare leven, de Slowaakse hogere onderwijs-inrichtingen werden gesloten en de meeste Slowaakse volksscholen behielden als voertaal bij het onderwijs het Hongaars. Ernstige conflicten schenen onvermijdelijk. Niettegenstaande bleven tijdens de wereldoorlog de Slowaken, zulks in tegenstelling met de Tsjechen, trouw aan de monarchie. Weliswaar sloten de Amerikaanse Slowaken het Verdrag van Pittsburg; de Slowaken van het moederland echter besloten eerst na de ineenstorting zich uit het Hongaarse Staatsverband los te maken. Zij wilden een zelfstandige Staat stichten, doch moesten zich naar de bepalingen van het verdrag van Pittsburg voegen.

De levenskracht uit het Geloof.

Het lijdt geen twijfel dat de Slowaken zich als broedervolk der Tsjechen voelen en dat zij met de Tsjechen tezamen in één Staat willen leven. Maar evenzeer voelen zij zich ook als een eigen volk met eigen overlevering en geschiedenis en met het natuurlijk recht van zelfbestuur. Indien [illegible] het dan mogelijk was dat de Slowaken, ofschoon zij duizend jaar zonder een eigen Staat leefden, ofschoon zij een eigen intellectuele leiding ontbeerden (want de Slowaakse intelligentie liet zich Magyariseren) en ofschoon hun taal van de Tsjechische slechts onwezenlijk verschilt, trots dat alles hun eigen volksbewustzijn behielden en na een duizendjarige overheersing onder vreemdelingen nog de kracht konden vinden, hun rechtsaanspraken met zulk een hardnekkigheid en kracht te verdedigen, dan is daarop maar één antwoord: Het Slowaakse volk putte zijn levenskracht uit het Geloof, uit een oorspronkelijk en diep beleefd Christendom! De Slowaken zijn gelijk de Ieren, de Polen, de Kroaten en zovele andere volken een schitterend voorbeeld voor de vruchtbaarheid der vereniging van volksdom en religie.

Het Christelijk Geloofs- en cultuurgoed was voor het Slowaakse volk door de eeuwen heen de enige bron, waaruit de geestelijke energie tot zelfbehoud kon worden geput. Dat de Slowaken confessioneel gesplitst zijn — van de 2½ millioen (75%) tot de Katholieke Kerk 100.000 tot de Grieks-geunieerde Kerk, 330.000 tot het Protestantisme —, en dat binnen het Protestantisme grote verdeeldheid: in Lutherse, Gereformeerden, Boheemse Broederschap, Broeder-uniteit, Baptisten enz. heerst, heeft aan dit feit niets kunnen veranderen. De Christelijke Geloofszin is in het Slowaakse volk zó diep ingeworteld, dat dit juist een onderscheidingsteken tegenover de huidige Tsjechen vormt. De Slowaken hebben het Tsjechische centralisme zo taaien weerstand geboden, in eerste linie, omdat zij in „Praag" te veel liberalisme en Marxisme vonden, waartegen zij zich als Christelijk gelovig volk wilden beschermen. Het is zeer tekenend dat de Tsjechische Nationale Kerk, die in werkelijkheid een sterke verwatering van het Christendom is, in Slowakije slechts 12.000 aanhangers, voornamelijk geimmigreerde Tsjechen, telt en dat de 18.000 die tot geen enkele confessie behoren onder de Slowaken zich voornamelijk uit gelijkgezinde groepen recruteren.

Monseigneur Andreas Hlinka.

Om zo te zeggen een symbool voor de innige verbinding van Geloof en volksdom bij de Slowaken is het dat de „ongekroonde koning van Slowakije", de met overweldigende meerderheid van het Slowaakse volk gekozen nationale leider Mgr. Andreas Hlinka een Katholiek geestelijke was. Mgr. Hlinka heeft zich als een onbuigzaam voorvechter van het Slowaakse volk reeds in de Hongaarse tijd getoond en heeft grote persoonlijke offers voor zijn volk moeten brengen. Eveneens echter als hij zich tegen de benadeling der Slowaken in de Hongaarse Staat te weer stelde, heeft hij vanaf de eerste dag zich tegen het Praagse centralisme gekeerd. Reeds bij de Parijse vredesonderhandelingen stelde hij zich tot taak de verwerving voor zijn volk van zelfbestuur. Toen hij zich al te zeer beriep op het verdrag van Pittsburg en moeilijkheden veroorzaakte, werd hij op aandrang van den leider der Tsjechische delegatie uit Parijs uitgewezen. Mgr. Hlinka heeft zich niet als leider opgedrongen, doch zijn volk heeft hem steeds weer stormachtig als zodanig gewenst en teruggeroepen [illegible] ven terugtrok. En zo heeft hij dan ook moeten besluiten in de loop van April van dit jaar nog eenmaal tot een nieuwe, vreedzame veldtocht om de verkrijging der Slowaakse rechten het volk op te roepen.

Ook van belang voor het Duitse volk.

Aan de Slowaakse autonomie, nauwkeuriger: aan hare concrete innerlijke uitbeelding, neemt ook het Duitse volk onmiddellijk interesse. Want in Slowakije leven, als reeds gezegd, 160.000 Duitsers, voorwaar een aanzienlijk aantal. Van hen zijn 120.000 Katholiek, de rest is Protestants. Zij zijn verdeeld over drie grote taaleilanden: de Zips met ruim 40.000 Duitsers, het Duits-Proben-Kremnitzer gebied met ruim 60.000 en stad en omgeving van Preszburg met ruim 50.000.

De Curaçaose Minderhedenkwestie

Laten we in deze beginnen met de publicatie van de circulaire, welke de vorige week aan een aantal personen is toegestuurd. Ze luidde:

Zeer geachte Heer,

Wij mogen als bekend veronderstellen, dat bij de Staten het ontwerp-kiesreglement is ingediend.

Er is een stijgende onrust waarneembaar onder een bepaald gedeelte der bevolking; een onrust, welke veroorzaakt wordt door het klaarder wordende besef van welke verstrekkende betekenis het ontwerp-kiesreglement is voor het Curaçaose volk in zijn geheel.

Indien het ontwerp wordt aangenomen, hetgeen te verwachten is, gezien de stemmenverhouding van 8 Rooms Katholieke leden tegen 7 niet-katholieke leden, dan zal in de toekomst de behartiging van de belangen van Curaçao in het algemeen en van het Protestants en Israelitisch gedeelte der bevolking in het bijzonder, liggen in handen van één bepaalde groep der bevolking, wier inzichten de Uwe niet zijn.

Hiertegen moet ten sterkste actie worden genomen Gehoor gevende aan het verlangen van zeer velen nodigen wij U uit zitting te nemen in het Comité van Actie tot intrekking van het ontwerp-kiesreglement, van welk Comité alle vooraanstaande personen, die bovenstaande mening zijn toegedaan, deel zullen moeten uitmaken.

De bezwaren tegen het ontwerp-kiesreglement en het uitdrukkelijk verlangen tot intrekking daarvan moeten kenbaar gemaakt worden, en bij het Bestuur van Curaçao, en bij de Overheid in Nederland, en bij de bevolking in beide delen van het Rijk.

Wanneer wij geen tegenbericht van U ontvangen, rekenen wij er op, dat U onze uitnodiging aanvaardt en verzoeken wij U ter vergadering te komen op Vrijdag 7 October a.s. des avonds om 8.30 ten huize van Dr. W. P. Maal, Scharlooweg 29.

Met alle hoogachting,
C. N. Winkel
Josy Cohen Henriquez
J. G. Statius Muller
J. Rustige
Mr. L. Ch. Kwartsz

Secretariaat:
Scharlooweg 29.

(Vereenvoudigde spelling door de Red.)

Het gevolg van deze circulaire was, volgens een verslag van de Beurs, dat Vrijdagavond ongeveer een honderdtal personen ten huize van Dr. W. Maal bijeen kwamen, alwaar een comité van actie werd ingesteld, welk comité zich ten doel stelt om het gouvernement te bewegen het nieuwe ontwerp in te trekken, daar men dit ontwerp voor Curaçao verwerpelijk acht.

Men zal zich met een request tot den Gouverneur en tot Hare Majesteit de Koningin wenden, in welk request men met klem van argumenten hoopt uiteen te zetten, waarom dit nieuwe kiesreglement op het ogenblik geen voordeel voor Curaçao kan betekenen.

Tot zover het verslag.

We zijn wel benieuwd naar die argumenten en vooral naar het „klemmende" daarvan.

Wat is er in ons Katholiek program, waardoor de minderheden in verdrukking zouden komen? Nog nooit hebben we daaromtrent een klacht van die zijde vernomen!

Of de verwachtingen van de Beurs juist zijn, „dat over dit kiesreglement binnenkort een grote politieke strijd zal worden gestreden"?

Het is maar de vraag, wat de Beurs bedoelt met „strijd". En waar die strijd dan gevoerd zal worden.

Wanneer we de derde alinea van de circulaire lezen, dan worden het Protestantse en het Israelitische gedeelte van de bevolking gesteld tegenover de groep, wier inzichten anders zijn als die van Protestanten en Israelieten, dus tegenover het katholieke gedeelte der bevolking.

Om een dergelijke godsdienststrijd te voeren, daar bedanken we voor.

Bovendien heeft ons katholieke volk wel zulk een vertrouwen in de Regering van hier en het Moederland, dat het reeds nu vast overtuigd is, dat het request niet het minste succes zal hebben.

Jammer vinden we het alleen, dat in deze strijd de bijstand van H.M. de Koningin zal worden ingeroepen. Dat is werkelijk jammer, want de Koningin staat voor ons allen juist zo hoog, omdat H.M. boven alle politieke partijen staat. Denkt men nu werkelijk, dat onze geëerbiedigde landsvrouwe op aanvraag van een 100 personen, ettelijke tienduizenden van haar geliefd volk zal beledigen, door het — in strijd met de feiten — onmondig te verklaren?

Uit een der vele dezer dagen ontvangen „ingezonden stukken" over dit onderwerp, die we niet opnemen, kunnen we wel deze ene voorspelling citeren, „dat deze heren koninklijke bot zullen vangen".

Met bijzondere instemming citeren we tot slot hier een artikel „La Prensa doet daaraan niet mee" van Keuls.

Wij wensen erop te wijzen hoezeer de samenstellers van deze circulaire de grote en rechtvaardige beginselen van het kiesrecht uit het oog verliezen.

Hun belangrijkste argument tegen het nieuwe ontwerp voor een kiesreglement is blijkbaar, dat de Katholieken aan invloed zullen winnen en de Protestantse en Israelitische groepen, die jarenlang een ten opzichte van hun getalsterkte onevenredige invloed uitgeoefend hebben, op het tweede plan zullen terugdringen.

Een wel zeer ondemocratisch argument en tevens een vechten voor een verloren zaak. Hoe heeft men niet in Nederland het algemene kiesrecht trachten tegen te houden en hoe gunstig heeft dit zo afgekeurde kiesrecht voor onze volksontwikkeling en volksbewustzijn gewerkt!

Als de meerderheid van het Curaçaose volk katholiek is en denkt, dan komt ook aan de katholieken de meeste invloed toe.

Wij raden dan ook de samenstellers van het pamflet aan, vecht niet tegen een uitbreiding van het kiesrecht, want dan vecht gij **tegen het Curaçaose volk**, maar vecht **om het Curaçaose volk**. Tracht Uw ideeën ingang te doen vinden en wint aanhangers voor Uw zaak. Dat is de weg van den democraat.

Maar onthoudt het Curaçaose volk niet een kiesrecht, waarop het, gezien het gunstige verloop der eerste verkiezingen en gezien het grote verantwoordelijkheidsgevoel, dat haar leiders sindsdien aan de dag gelegd hebben, recht heeft.

Vergiftigde Nieren.

Houd op met 's nachts wakker te worden.

Indien u vergif en zuren uit uw nieren wilt verwijderen zonder enig gevaar en een eind wilt maken aan de irritaties van de blaas, zodat u 's nachts niet meer wakker behoeft te worden, koop dan voor ƒ 0.75 een doosje capsules Haarlemmer Olie van 't merk „MEDALLA DE ORO" (Gold Medal) en gebruik ze dan als aanwijzing. Wanneer uw nieren en blaas zwak zijn voelt u de volgende symptomen: weinig afvoer, pijnlijk en brandend, rugpijn, kramp aan de voeten en oogpijn. 7

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DE KERKVERVOLGING IN DUITSLAND.

De „Leidse Courant" schrijft:

Wij vestigen hier de aandacht op enkele uitlatingen, door den Duitsen Rijksorganisatie-leider dr. Robert Ley gesproken in het kader van de Neurenberger-partijdag — enkele uitlatingen, die wel een [illegible] land, welke wordt gevoerd op een even onredelijke en volstrekt onwaardige als ijzingwekkend consequente wijze.

Dr. Ley was in bedoelde rede niet karig met hatelijke toespelingen op de Katholieke Kerk. Hij wenste geen „Kerkvaders" en „valse Apostelen", die te graag „kommentaar willen schrijven op onze ideeën". „Omdat in onze rijen geen Paulus opstaat, hebben wij de partij nodig en de organisatie... De nationaal-socialistische volksleiding is de ware zielzorg der natie."

Tenslotte verkondigde deze leider: „Wij willen de opgroeiende jeugd opvoeden tot fanatici. Als Duitsland zelfs aan een absoluut volksvreemde wereldbeschouwing, zoals het Katholicisme, de meest fanatieke strijders gegeven heeft, dan moet er de duivel mee spelen, als het niet gelukken zou om aan deze Duitse mensen fanatici te maken voor een wereldbeschouwing, die voortkomt uit hun ras en hun bloed".

Er zijn nog lieden, die ontkennen, dat het nationaal-socialisme in Duitsland een felle en brute strijd voert tegen de Kerk!...

Er is geen kerkvervolging, zeggen ze! Dat kunnen ze echter, natuurlijk, niet menen.

Zijn onze geloofsgenoten in Duitsland niet zeer beklagenswaardig, als ze moeten verdragen en dulden, dat zo door een regering [illegible] hun land wordt gesproken over wat hun lief en heilig is: het Katholicisme, de Kerk, het Geloof?......

Er is een tijd geweest, dat het nationaal-socialisme in Duitsland deed alsof het niet tegen de Katholieke Kerk streed. Die tijd is nu zeker voorbij. Het treedt open en bruut op met geweld.

Aan deze wijziging van de laatste tijd is het voordeel verbonden, dat nu zeker geen katholiek ook maar de minste sympathie kan geven aan het Duitse regeringsstelsel.

„RAS" EN HUWELIJK.

P. H. Rongen O.C.R. schrijft in de „Utr. Courant":

Het rassisme stelt de onverbiddelijke eis, dat het ras zuiver gehouden moet worden. Daarom moeten niet alleen alle vreemde maar ook alle minderwaardige elementen van de voortplanting van het ras uitgesloten worden. Op verschillende wijzen tracht men dit te bereiken.

Langs wegen van geleidelijkheid probeert de Staat zeggingsmacht te krijgen over de huwelijkssluiting. Eerst zal hij beiden trouwlustigen de raad geven zich geneeskundig te laten onderzoeken, of ze voor het huwelijk geschikt zijn. Daarna zal hij beiden verplichten elkaar inzage te geven van het medisch advies. Dan zal hij zelf inzage verlangen van dit advies. Tenslotte zal hij naar de inhoud van het advies bepalen, wie trouwen mag en wie niet. [illegible] een stap verder gaat: de Staat zal bij wijze van voorzorgsmaatregel bepaalde personen, die hij voor het huwelijk geestelijk ongeschikt acht, ook lichamelijk ongeschikt maken. Dit laatste noemen wij sterilisatie.

Maar ook hier mogen we nog niet halt houden: een ijzeren consequentie drijft ons verder. De Duitse bioloog E. Mann eist de terdood-brenging van alle ongeneeslijke zieken en zwakken. Het vonnis over leven en dood wil hij in handen leggen van een z.g. Selektionsarzt. Hij verheerlijkt de zelfmoord als de heilige nationale plicht van alle zwakkelingen, ziekelijken en verminkten, de oorlogsinvaliden niet uitgezonderd, en beweert dat deze zelfmoord de enige dienst is, die zij aan hun volk en aan hun ras kunnen bewijzen.

Tegenover deze z.g. eugenetische rassenpolitiek moeten wij de leer der Kerk plaatsen. Het recht, dat de mens heeft op het huwelijk, bezit hij van nature en heeft hij in geen enkel opzicht van de Staat ontvangen. Wanneer hij het niet van de Staat ontvangen heeft, heeft deze ook het recht niet hem dit te ontnemen. Derhalve schendt de verplichte sterilisatie de rechten van personen [illegible] doopten, omdat het recht zijn, die de natuurwet [illegible] zodanig van haar Schepper ontvangen heeft. Dat de vrijwillige sterilisatie evenmin geoorloofd is, volgt uit de natuurwet, dat niemand zich zelf verminken noch zich zelf zonder zwaarwegende redenen van een voorname levensfunctie beroven mag.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND

Groep Nederlandsche Antillen.

Op Vrijdag 14 October a.s. des namiddags om 4.30 uur zal in het Roxy Theater de uitreiking aan de schoolkinderen van de

Neerlandia Prijzen

plaats vinden.

Vervolgens zal de Film

„Nederland"

vertoond worden.

Leden hebben vrije toegang voor zoover plaats is in het voor hun gereserveerde midden gedeelte van het balcon.

Voor het Bestuur,

W. Inden,

(Secretaris).

CURACAO.

DE TREK NAAR DE STAD.

De steden trekken, ze zuigen de mensen tot zich. Dat is waar, ook voor Curaçao, niet alleen, dat er van de andere eilanden velen naar hier komen, maar maar ook die uit de vissers vlekken trekken naar de stad.

Er zou over dit onderwerp alleen, een sociale monografie te schrijven zijn. Daarin zou men zuiver de getallen moeten weergeven, men zou moeten laten zien alleen mensen uit landbouwmillieus, maar ook die uit de vissers vlekken naar de stad.

Men zou moeten weergeven, waarom of ze naar de stad gaan. Ten eerste of het broodnood is, of zucht om meer te verdienen. Men zou de aard van het werk moeten weergeven. Men gaat werken op de Isla, of op andere grote bedrijven. Anderen komen naar de stad om te helpen bij het lossen der boten, ze blijven maar een paar dagen en werken zowat aan een stuk door, totdat „hun" boot klaar is. Dit komt voor bij mensen die in de koenoekoe niet te veel verdienen, die daar vast zitten aan de grond en voor de Shon herendiensten moeten verrichten.

Een aparte categorie is die van de meisjes, die naar hier komen om ergens te gaan verdienen. Bij velen zal het een verlangen zijn om er uit te komen. Men moet dan ook in die monografie na gaan, hoe de morele gevolgen zijn.

Het is waar, velen komen thuis. Curaçao is niet groot en de automobielen vergemakkelijken het contact. Maar men [illegible] „Alteou Cobler" heeft een tendens roman geschreven „Het donkere licht", een sociale tendensroman, waarin hij op zijn manier laat zien, hoe de stad kan trekken en verderven. Ook hier is er stof voor zulke romans!

Was er alleen maar b.v. een soort „Bescherming voor meisjes", zoals men die in Holland kent, zou zulk een vereniging geen prachtig werk kunnen verrichten?

De Romeinse schrijvers hebben het er al over hoe de steden zo geweldig kunnen trekken en zij zagen al dat het niet altijd ten goede was.

Br.

DIRECTIE ISLA.

Tijdens de afwezigheid van den Heer van Nijmegen Schonegevel, van af 10 dezer is de heer W. van Eyk belast met het beheer der N.V. Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij en N. V. Curaçaose Scheepvaart Maatschappij.

ZUSTER VAN DER KUST JUBILEERT.

We ontvingen helaas te laat bericht daarvan om het in ons blad van Zaterdag op te nemen.

Gisteren 11 October was het 20 jaar geleden dat Zuster P. J. van der Kust [illegible] het Sanatorium „Het Groene Kruis". Gedurende dien tijd heeft zij zich door haar ijver en toewijding zeer vele vrienden weten te maken, zodat het haar op dien dag zeker niet aan de nodige belangstelling heeft ontbroken.

Er was gisteren van 430 tot 6 uur in de namiddag gelegenheid de jubilaresse te feliciteren.

ZEDENMISDRIJF.

In verband met de door hun gepleegde zedenmisdrijven, zijn door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld, de manspersonen D. en S.

K.L.M.-BERICHT.

„Maandagmorgen vertrok de Directeur der C.P.I.M. den heer van Nijmegen Schonegevel, met het vliegtuig van 6 uur naar Maracaibo, alwaar aansluiting gegeven wordt op het P.A.A.-vliegtuig naar Miami.

De Heer Schonegevel, die voor korte tijd naar Europa gaat, werd uitgeleide gedaan door o.a. zijn echtgenote en dochter, den Onder-Directeur, den heer van Eyk, den heer Hoboken, van Seventer en Most van Speyk. De heer Koot der K.L.M. was mede op het vliegveld aanwezig.

De heer Schonegevel hoopt reeds Dinsdagmorgen te New York aan te komen, alwaar hij diezelfde dag zijn reis naar Europa met de „Statendam" voorzet.

Wij wensen den heer Schonegevel, een prettige reis, veel succes enbehouden terugkeer op Curaçao.

Van Bonaire keerde Maandag terug naar Curaçao Monseigneur Verriet. De vice-consul van Venezuela, de heer Sanchez Carrero, bevondt zich eveneens aan boord".

K.L.M. PASSAGIERS.

Op 6 October vlogen:

Van Curaçao naar Aruba:

Mr. A. Papier, Mr. Jesús Leanez, Mr. J. A. Hille, Rev. W. Sunter, Rev. C. Clark, Mr. William Frischmann, Mr. O. Frischmann, J. Frischmann, J. Frischmann.

Van Aruba naar Curaçao:

Mr. James Thompson, Mr. H. S. van Os, Mr. D. Campagnard, Mr. I. Veltman, Mr. F. Chronister, Mr. J. Kenney, Mr. J. van Toorn, Miss. H. Schotborgh.

Van Maracaibo naar Curaçao:

Donaldo Criollo, Alberto Larrain, Po Yoo, Jan den Hartog.

Op 8 October vlogen:

Van Curaçao naar Aruba:

Miss Virginia Albertus, Frederik J. Kwartze, Sr. Ramón Vicioso, Mevr. A. Kempenaar,

Van Curaçao naar Maracaibo:

Maarten Westerduin, Leonard Lemmens.

Van Aruba naar Curaçao:

Mr. L. Clarke, Mr. F. Piercefield, Miss W. de Leeuw, Mr. C. D. Vinck, Mrs. Aura Vinck, Mr. D. F. Parma, Mr. A. F. Elmosri, Mr. A. L. Etna, Mr. C. de Leeuw, Mrs. C. de Leeuw, Zr. Emiliana, Mr. F. F. Hassel.

Van Maracaibo naar Curaçao:

Rafael Urdante, Engelbertus Boon, Dina van Amelunxen Tom D. Drew Bear, Edward Brewater, Frank Shaw, Ernest Dumas.

Op 10 October vlogen:

Van Curaçao naar Aruba:

Mr. José Leon Polonia, Mr. Maximo Saladin, Mr. G. Smit, Mrs. A. Ecury, Mr. C. de Lannoy, Mr. J. H. van Boven, Mr. J. v. d. Valk, Sr. Emiliana.

Van Curaçao naar Bonaire:

Mr. G. S. Newton, Mr. L. C. Zonruiter, Mr. J. de J. Sanchez, Mr. Tomy Jurado.

Van Curaçao naar La Guaira:

Mrs. Josefina P. de Cardoze, Miss. Libia Niño, Miss. Haydée Niño, Mr. Ramon Torres Aular, Miss. Eva van Stenis, Miss Ana R. Blanco, Miss. Ligia Tejera [illegible] Mrs. Carmen E. de Cotrerera, Mr. Eduardo A. Tamayo, Mr. Rafael Urdaneta A. Mrs. Lucila de Urdaneta, Miss. Anais Urdaneta, Miss. Nola Urdaneta, Miss. Nila Urdaneta, Mrs. Mariane Contreras, Mrs. Ana T. de Contreras.

Van Curaçao naar Maracaibo:

Dionys van N. Schonegevel.

Van La Guaira naar Curaçao:

Mr. Abraham Belloso, Mr. Louis Dansereau, Mrs. Sarah Dansereau, Miss. Irene Ramos, Mrs. Asiloë de Aiken, Miss. Rosa Delgade, Mr. Freddy Aiken, Mr. Jaine C. Lugo, Mr. Carl Castritus, Mr. Jose Gilberto Belloso, Mrs. Ana O. de Mendoza.

Van Aruba naar Curaçao:

Mrs. R. W. Lopez, Miss. N. van Meeteren, Miss. R. Gomez, Miss. R. R. Peruchon, Mr. S. D. Haines, Mr. J. Shue, Mr. M. Saladin.

Van Bonaire naar Curaçao:

Mr. Newton, Mr. L. C. Zonruiter, Mr. J. de J. Sanchez, Mr. Tomy Jurada, Mr. E. Evertz, Mrs. M. Evertz, Mr. J. A. Pilat, Mr. Fermin Pinedo, Mr. Simon Pinedo, Mgr. L. C. Verriet, Pater Brada.

Van Maracaibo naar Curaçao:

Mrs. Estela de Cuenca, Miss. Magdalena Cuenca, Mr. Cornelis Zwart, Mrs. Carl A. Chaetum, Mr. Leonard Lemmens.

**K
KRO
O**

Via P.C.J. Golflengte 31.28 m. 19.24 — 20.24 Curaçaotijd Wereldprogramma Zondag, 16 October 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. „Het recht op volk-eigen Kunst" door Pater Constantinus O. Cap.
4. Gramofoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Voor Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlandse Kroniek
7. Gramofoonmuziek.

Koloniale uitzending van K.R.O. Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M. 9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Mars
2. Medische Causerie
3. Gramofoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Eventueel Vaderlandse Kroniek
6. Gramofoonmuziek.

VERLOOFD.

Thelma Huyzen

en

Julius Pengel.

9 October.

Waarschuwing.

De Ontvanger op Curaçao waarschuwt hierbij de gezamenlijke belastingschuldigen wegens Grond- en Gebruiksbelasting over 1938, dat het drie vierde gedeelte van genoemde belasting invorderbaar is geworden op 29 Sept. 1938 en verzoekt hen, ieder voor zooveel hem betreft, de betaling daarvan te zijnen kantore te doen.

Curaçao, den 11n. October 1938.

CURAÇAO.

Zeilvaart over de maand September 1938.

Aangekomen van:

ARUBA	31
BONAIRE	30
HIGUEROTE	1
LA GUAYRA	5
LA VELA DE CORO	14
LAS PIEDRAS	1
PAMPATAR	1
PTO. CABELLO	23
RIO HACHA	2
TUCACAS	18
ZEE	16
TOTAAL	142

Vertrokken naar:

ARUBA	30
BONAIRE	27
DEMERARA	1
JAMAICA	1
LA GUAYRA	20
LA VELA DE CORO	27
MARGARITA	1
MARIGOT	4
PTO. CABELLO	25
PORT OF SPAIN	1
PTO. SUCRE	1
RIO HACHA	2
S. PEDRO MACORIS	1
ST. MAARTEN	1
S. MARTIN	1
TRINIDAD	3
TOTAAL	146

STAAT

van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO in de maand September 1938 aandeden met de vermelding van hun gezamenlijke inhoudsmaat.

ZEILSCHEPEN.

	Aantal	Bruto Inhoud per M³	Netto
September	142	14681	12983
Vor. maanden	1193	118228	106669
Totaal	1335	132909	119652

STOOMSCHEPEN.

	Aantal	Bruto Inhoud per M³	Netto
September	587	6371919	3479116
Vor. maanden	4492	49951033	27226735
Totaal	5079	56322952	30705851

N.B. Niet opgenomen zijn de schepen die binnenkomen van de kustvaart en van de visserij.

BENOEMINGEN.

De Wel Eerw. Paters Ph. Offermans en P. Grove zijn benoemd tot kapelaan te Pietermaai. De Wel Eerw. Pater A. Frunt aan de Kathedraal en de Wel Eerw. Pater L. van Dijk op San Mateo.

De Eerw. Zuster Gratia is benoemd tot Superieure van het St. Martinusgesticht en de Eerw. Zuster Luciana tot Superieure van Welgelegen.

GEZAGHEBBER ARUBA.

Dezer dagen dagen wordt volgens La Cruz terugverwacht de Heer Wagemaker en echtgenote. De Heer Bartels Daal en familie zal naar Curaçao terugkeren.

OUD-ADMINISTRATEUR VAN DER DRIFT.

Naar we vernemen is de vroegere Administrateur van Financiën de Heer van der Drift benoemd tot inspecteur van belastingen in den Haag.

DE FIRMA DOBBELMAN LAAT HAAR AFNEMERS VLIEGEN.

Gedurende drie dagen heeft de K.L.M. een extra verbinding tussen Rotterdam en het Noorden des lands onderhouden. Met volle bezetting vlogen Dinsdag en Woensdag de beide grote Fokker-machines, de F 36 en een F 22, van Groningen naar de Maasstad; van Leeuwarden naar Rotterdam volgde Donderdag een extra vlucht, welke werd uitgevoerd door de F 36 en een Douglas DC 3.

De firma Dobbelman te Rotterdam was namelijk op de aardige gedachte gekomen, een aantal vaste afnemers onder de sigarenwinkeliers in Friesland en Groningen een luchtreisje aan te bieden naar Rotterdam. Ruim 160 pesonen kwamen hiervoor in aanmerking, die in drie groepen van ongeveer 50 personen in de afgelopen dagen op Waalhaven werden ontvangen.

BOEKBEOORDELING.

HET MEISJE JEHANNE.

Een leven van St. Jeanne d'Arc.

Nog pas enkele jaren geleden bleek bij de beantwoording van bepaalde examenvragen, hoe weinig het jongere geslacht weet van de sublieme gestalte van Jeanne d'Arc. Niet heel erg veel meer dan dat zij tegen de Engelsen streed en tenslotte verbrand werd als een boze prij, voor wie geen straf zwaar en onmenselijk genoeg was. De heldenverering heeft zich in de laatste decennia jammer genoeg op minder edele gestalten geworpen. De film, het toneel, de romankunst keren wellswaar telkens en telkens weer tot dit boeiende en verbijsterende leven. Maar heel vaak bleef het bij een profane tragi-comedie en werd het waas dat als over een rijpe druif over dit wondervol leven ligt, ruw weggevaagd.

Wouter van Leeuwendaal beproefde in deze negentiende Schijnwerper het leven van deze grote heilige te herschrijven op zijn manier, die, naar de auteur in zijn inleiding mededeelt, geen aanspraak er op maakt nieuwe inzichten te vertonen of historische ontdekkingen.

Het werkje werd uit een hart vol ontroering geschreven met de bedoeling grote liefde voor deze sublieme heilige in vele andere harten op te wekken.

Het boek kreeg een prettig, middeleeuws aandoend omslag van Ries Müller. Verkrijgbaar in de St. Augustinusboekhandel, St. Thomas College.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In de laatste 24 uren hebben zich in Palestina 20 aanvallen voorgedaan.

De Chinezen hebben de laatste dagen grote overwinningen behaald.

In Spanje hebben op Taragona en Barcelona bombardementen plaats gehad. Boven de Universiteitsstad werden de broodjes weer teruggegooid, welke de vorige week door de vliegtuigen van Franco waren uitgeworpen.

De chef van de Bulgaarse Staf en zijn adjudant werden bij een aanslag gedood. De moordenaar pleegde daarop zelfmoord.

Een vliegtuig van de Belgische Sabena vloog bij Dusseldorf in brand. Volgens de laatste berichten zijn 10 personen daarbij gedood.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs en Nieuws.

De grote belangstelling die door H.M. aan de dag gelegd wordt voor de beweging van geestelijke en morele herbewapening, komt ook tot uiting door de grote plaats, die aan de betekenis van deze stroming, in alle dagbladen in Nederland hiervoor wordt ingeruimd. De oproep, Maandag l.l. in de kranten gepubliceerd, eindigt niet de opwekking: „wie de tekenen des tijds verstaat, begrijpt, dat wat thans van ons gevraagd wordt is zelfopoffering, zedelijke moed en geloof".

BALANS per 1 Juli 1938 van de HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

ACTIVA			PASSIVA	
Kas, staatsbanken, kassiers en daggelden		f 16183.487,78	Kapitaal	f 6.000.000.—
Schatkistpapier		„ 2.905.415,48	Reserve	„ 3.000.000.—
Banken en bankiers		„ 14.043.780,53	Aan ons geadviseerde wissels	„ 602.116,33
Wissels		„ 6.305.330.—	Door ons geaccepteerde wissels	„ 873.008,10
Rembourscredieten		„ 1.858.857,94	Door derden geaccepteerde wissels	„ 1.176.459,66
Debiteuren		„ 23.449.584,03	Deposito's	„ 27.080.610,63
Debiteuren tegen onderpand van effecten en pronlogatiën u /g		„ 2.608.840,61	Crediteuren	„ 32.493.948,03
Vorderingen wegens gestelde borgtochten		„ 7.183.603,45	Gestelde borgtochten	„ 7.183.603,45
Effecten:			Onbetaalde dividendbewijzen	„ 14.213,41
Officieel genoteerd te Amsterdam	f 104.341.46		Saldo op nieuwe rekening.	„ 15.480,41
Officieel genoteerd op buitenlandse beurzen	„ 197.873.71			
Niet-officieel genoteerd	„ 86.064.66	„ 388.279.83		
Syndicaten en consortiale deelnemingen		„ 1.369.260,37		
Gebouwen		„ 2.143.000.—		
		f 78.439.440,02		f 78.439.440,02

WINST- EN VERLIESREKENING over het vier-en-twintigste boekjaar afgesloten per 30 Juni 1938.

DEBET			CREDIT	
Honoraria		f 1.683.340,76	Saldo A° P°	[illegible]
Onkosten		„ 834.070,13	Winst op Interist, Commissies en Syndicate	[illegible]
Saldo Winst		„ 749.749,98		
waarvan:				
Toevoeging aan de reserve tegen eventuele risico's	f 200.000.—			
Afschrijving op Gebouwen	„ 123.449,45			
Dividend 6%	„ 360.000.—			
Houders van oprichtersbewijzen	„ 6.640.—			
Dividendbelasting	„ 44.180,12			
Saldo op nieuwe rekening	„ 15.480,41			
	f 749.749,98			
		f 3.267.160,87		f 3.267.160,87

AUTO'S EN MUGGEN.

Tijdens Uw vacantie-tocht, wanneer U dagelijks enige honderden Kilometers en tientallen liters benzine verslindt, zult U ongetwijfeld zóveel aandacht aan het omringende landschap besteden, dat er geen tijd voor overpeinzingen overschiet. Zij, die beroepshalve dag in dag uit grote afstanden over hobbelige keien of glad asfalt moeten afleggen, zijn meestal niet in de daartoe vereiste stemming!

Het is dan ook waarschijnlijk, dat bij U nooit de gedachte is opgekomen, dat de muggen U het autorijden wel eens onmogelijk zouden kunnen maken; niet, wijl zij U in grote massa's overvallen, maar omdat zij de prijs der banden tot een dusdanige hoogte zouden kunnen doen stijgen, dat zij voor een gewoon sterveling niet meer te krijgen zijn.

Wat is n.l. het geval? De rubberplantages liggen uitsluitend in vochtige en warme streken, dus dáár, waar de muggen zich krachtig kunnen ontwikkelen. Eén van de meest voorkomende soorten is de Anopheles, de muskiet, die de malaria veroorzaakt. Het gevolg hiervan is, dat de leiders der meeste rubber-ondernemingen zich constant met de malariabestrijding moeten bezighouden, omdat anders in korte tijd hun onderneming geheel lam gelegd zou zijn. De grote automobielfabrikanten hebben zich dan ook zoveel mogelijk trachten veilig te stellen, door zelf grote plantages aan te leggen, teneinde in hun eigen behoeften te kunnen voorzien. Ford heeft b.v. plantages in Brazilië, terwijl Firestone grote ondernemingen in West-Afrika (Liberia) bezit.

Op deze ondernemingen ziet men het grote nut der malariabestrijding zeer juist in en beschouwt men het voor de aankoop van kinine bestede geld als een zeer goede belegging. De Malaria-Commissie van de Volkenbond schrijft voor dagelijks 0,4 gram kinine in te nemen, ter voorkoming van malaria. De kosten hiervan zijn zó miniem, dat elke plantage in de Tropen, niet alleen de Rubber-Plantages, zichzelf grote schade zouden berokkenen, door deze kleine hoeveelheid kinine aan hun employés en arbeiders te onthouden.

Volgens de genoemde Commissie is de aangewezen behandeling der Malaria de Korte Kininekuur, waarbij een dagleijkse dosis van 1—1,3 gram kinine gedurende 5—7 dagen moet worden gebruikt, terwijl eventuele recidieven op dezelfde wijze behandeld moeten worden.
M. Ned. 20.

MENSEN.

Vierkant getekende wielen.

De wetenschap is in onze tijd ver zeer ver. Zij komt ten goede zowel aan de gezonden als de zieken en de gebrekkigen. Blinden worden heden ten dage geschoold en onderwezen. Geduldige mannen en vrouwen, die zich met de verpleging der mensen belasten, slaan een bres in de volslagen duisternis dier ongelukkigen. Doch één gebied is er in het leven van den blinde, waar niemand kan leiden of beinvloeden — dat is de droom. Hier geeft de blinde ziel het beeld bloot, dat zij zich van de wereld heeft gevormd.

De sleutel tot de wereld.

In Brighton (Eng.) bevindt zich een der grootste en meest moderne blindenscholen der wereld.

Hier heeft men zich tot taak gesteld, om uit allerlei psychologische gronden de droom van den blinde, als de sleutel tot zijn ziel, nauwkeurig te onderzoeken. Reeds lang weet men, dat er onderscheid dient te worden gemaakt tussen drie verschillende groepen blinden, n.l. degenen, die blind geboren zijn, degenen die blind worden, nadat zij eenmaal konden zien en die mensen, die blind ter wereld kwamen, doch later licht in de ogen kregen.

Een onderzoek heeft uitgewezen, dat de blinde, in tegenstelling met de algemene opvatting, dat hij niet dromen kan, zulks door het gebrek aan beeldindrukken, toch werkelijk belevenissen heeft in een soort van droom en ook dingen kan zien, welke op een wijze, die wij niet [illegible]nen, voor zijn geest verschijnen. Een beschrijving van zijn soort van droom kan de blinde na de slaap niet geven. De droomvoorstellingen hebben geen vorm; het is voor hem een onmogelijkheid zijn droom te verklaren. Hoe b.v. zou een blind mens kunnen vertellen in welke kleuren het droombeeld was, terwijl hij b.v. blauw en rood onderscheidt, naar de terugkaatsing van warmte in het zonlicht?

Een der meest interessante en leerzame gevallen in het Brighton-Instituut was dat van een Engelse officier, die in de oorlog het licht uit de ogen had verloren. Hij vertelde dat hij in het begin heel normaal, dus geheel visueel droomde. Langzamerhand kwam, plotseling, in de droom twijfel bij hem op, of de beelden welke hij zag, eigenlijk wel werkelijk gezien waren. Hij wilde in de droom met de handen controleren, wat hij met zijn „droomogen" had gezien. Als hij droomde, dat hij wilde lezen, verscheen er een heer, die hem een boek bracht. Dit boek was in blindenschrift geschreven. Zo stelde zich langzaam aan de ziel in op het tasten, inplaats van op het visuele dromen. Als hij wakker werd, was het altijd weer een nieuwe vreselijke teleurstelling voor hem te weten, dat hij datgene, wat hij in zijn droom had gezien, niet in werkelijkheid kon zien. Hij verlangde tenslotte naar zijn dromen, doch wist bij voorbaat, dat hem bij het ontwaken weer die vreselijke teleurstelling te wachten stond.

Het combinatievermogen der ziel.

Een buitengewoon intellegente blinde, Mr. P. S. Phillips, die momenteel als leraar voor typen en stenografie werkzaam is aan genoemd Brighton-Instituut, is een man, die blind geboren werd. Hij vertelde ons het volgende:

„Ik droomde eens, dat ik met een omnibus door de city van Londen reed. Ik kon plotseling alles om me heen zien. Ik las zelf de namen van de winkels en de reclames aan de muur. Hoe deze letters er uit zagen, weet ik niet precies meer. Ze geleken op Brailleschrift, maar hadden ook iets weg van het nieuwe blindenschrift, dat gedeeltelijk een uitvinding van mijzelf is. Ik weet niet, of het avond of dag was, toen ik met de autobus door Londen reed. Ik zag wel lampen, maar waar deze aan [illegible]dige combinatie van dromen met de oren, de vingers en de spieren."

Als blinden zo figuurlijk dromen, dan komt daar nog een eigenaardige omstandigheid bij; ze kennen n.l. niet het begrip perspectief en kunnen dus ook niet vatten, dat een voorwerp in de verte er kleiner uit ziet dan van naderbij en dat evenwijdige lijnen in het perspectief elkaar schijnbaar raken.

Voor hen is verwijdering eenvoudig daardoor te overbruggen, dat men een heel lange arm heeft, welke het voorwerp ook in de verte over zijn hele hoogte en grootte betasten.

Ook deden zich bij verschillende proeven moeilijkheden voor; toen men de blinde een wiel voorzette, dit liet betasten en het voorwerp tenslotte door hen

Een buitengewoon intelligente blinde, kante wielen. Enigszins begrijpelijk is dit wel, als men bedenkt, dat gemodelleerde figuren voor de blinden altijd een zeker cubistisch karakter dragen, om de voorstelling ervan te vergemakkelijken.

Het is een bekend feit, dat vele blinden, die geboren werden zonder het kostbare licht in de ogen en later het geluk hadden te kunnen zien, altijd ietwat teleurgesteld zijn, wanneer zij voor de eerste maal de wereld in ogenschouw mogen nemen. De meesten hebben zich iets veel schoners van onze wereld voorgesteld! Het zou moeilijk zijn die voorstelling uit te leggen, want zij is iets individueels.

Een talentvolle Engelse pianiste, die vroeger werd verpleegd in het Brighton-Instituut, kreeg op 18-jarige leeftijd het licht in de ogen. Zij beweerde, dat zij zich de piano, haar geliefd muziekinstrument, altijd [illegible]

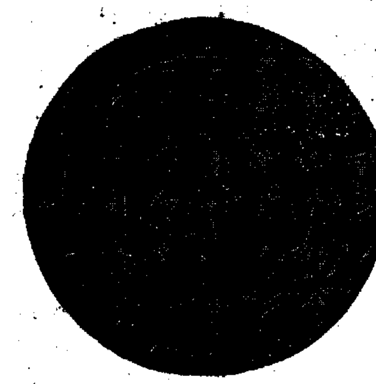
Een ander meisje, dat later mocht zien, had zich de bomen voorgesteld als lange ronde mensen en de bladeren als handen en de takken als armen. Zij was zeer teleurgesteld, toen zij voor het eerst de bomen aanschouwde en schreide, toen zij zag, dat de bomen lang niet zo schoon waren, als zij zich in haar blindheid had voorgesteld!

AANRIJDINGEN.

Terwijl de 28-jarige timmerman K., in de avond van 27 September j.l. met zijn 2-jarig dochtertje op de arm over de weg rond het Schottegat liep, werd hij door een passerende auto aangereden, tengevolge waarvan zijn kind een lichte verwonding opliep aan het voorhoofd. Bij onderzoek bleek de bestuurder van de auto een leerlingmonteur te zijn, die niet in het bezit was van een rijbewijs. Proces-verbaal is opgemaakt.

In de avond van 28 September j.l. had op de Witte Weg een aanrijding plaats tussen een luxe auto en een wielrijder. De wielrijder liep hierbij een lichte verwonding op. Naar de oorzaak wordt een onderzoek ingesteld.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

9 Oct.	R.C.C.1 — Schrepenhuevel 1	4—2.
9 Oct.	S.U.B.T. 2 — Hercules 2	2—1.
9 Oct.	J. Holland 2 — Hollandia 2	4—1.
9 Oct.	Atlantico — Sparta	Niet doorgegaan.
9 Oct.	Arsenal — Hilversum	3—1.
9 Oct.	S.U.B.T. (Jun.) — Hercules (Jun.)	2—0.

ELFTALOPGAVEN OVER DE MAAND OCTOBER.

ARSENAL: Ongewijzigd.

[illegible] Hooi, E. Elisabeth, L. Jeanpierre, E. Enkert, M. Stuart, E. Dams.

ATLANTICO: Ongewijzigd.

ASIENTO 1: M. Nieuwkerk, W. Lambij, D. Boll, A. de Wolf, C. Bloemendaal, A. Goedhart, L. Opschoor, D. Dussel, A. v. Noort, [illegible] Kro:n, Th. Boelhouwer.

ASIENTO 2: N. Nieuwenhoff, G. de Nieuwe, G. Br[illegible]er, H. [illegible], H. Rigaud, E. Fosbroek, L. Nebbeling, F. Houting, J. de Boer, I. de Jong, A. Prins.

BE QUICK: E. Weyman, J. Thode, J. M. de Windt, A. v. Aanholt, R. Rosina, H. Slackay, S. Chacuto, A. Janga, A. Arion, E. Winklaar, S. Silberio.

D.S.C.: J. de Windt, P. Leano, E. Gaari, A. Sillie, O. Martel, J. Morales, J. Sillie, E. Pietersz, A. Antonio, E. Pietersz, B. Gaari.

FEYENOORD 1: S. v. Dinter, J. Pieters, I. de Windt, M. Davelaar, J. M. Simon, A. Paulina, J. Steenmijn, H. Gerancisca, F. Jansen, M. Hernandez, R. Bernabela.

FEYENOORD 2: J. Mathlida, J. Coster, M. Aarsen, M. de Grijze, A. Felix, [illegible]. Hernandez, J. Hellmund, Th. Jandroep, P. RRozalem, Ch. Steenmijn, E. Hernandez.

HERCULES 1: J. Pinedo, H. Weber, [illegible]. Atalida, J. Hollander, O. Hoelen, E. [illegible], R. Jansen, G. Curiel.

HERCULES 2: A. Merkies, J. Haseth, S. Sillie, A. Reyes, A. IJs, J. M. Giribaldi, F. Oodor, R. Medema, P. Faneyten, V. Troeman, S. Crispo.

HOLLANDIA 1: A. v. Rij, L. Vogel, A. v.d. Schoor, C. Borsboom, W. Hagendijk, F. Koppelaar, P. Peters, C. v. Buuren, G. Speld, J. Roos, A. Wiegman.

HOLLANDIA 2: W. Wehrens, C. Kraayenveld, N. de Bruyn, F. v. Hoek, J. v.d. Berg, R. Rosman, A. Beuk, L. den Houting, P. Blom, A. v. Lit, G. Mensink.

JONG CURAÇAO: Ongewijzigd.

[illegible] J. Scorrea, M. [illegible] A. Santiago, E. Leonora, J. Ramirez, G. [illegible], R. Maduro, J. Leonora, H. Leers.

JONG HOLLAND 2: M. Pinedo, A. Chacuto, O. Troeman, J. Confessor, M. Pardo, A. Naars, H. La Cruz, P. Roos, J. Brion, V. Senior, F. Bernabella.

R.C.C. 1: W. v. Rosberg, J. Hollander, P. d. c. Gomez, N. Vera, V. Naar, N. Meulens, C. Prins, J. Schotten, J. Suarez, J. Hudson, J. Cristiaan.

R.C.C. 2: M. Lakin, C. Lourens, R. de Windt, J. v. Uytrecht, O. Martina, C. Ponce, I. Vos, E. Rib, [illegible] Panneflek, J. Daal, R. Adames.

SCHERPENHEUVEL 1: F. Fingal, P. Martha, E. Maduro, V. Jansen, N. T. Hilhorst, S. G. T. d.c. Gomez, H. Kelle, J. Coffie, G. J. Weyers, M. Esteban, F. Ridderstaat.

SCHERPENHEUVEL 2: [illegible] Newton, E. Bronswinkel, P. Laurens, L. Elisabeth, E. Rosina, S. Catharina, A. Thode, J. P. Coffie, B. Isenia, E. Nahr, D. Conception.

SPARTA: M. Damasco, A. Martina, O. Augustin, E. E. de Lannoy, E. Willems, F. Francisco, [illegible], M. Lira, P. Cijntje, E. [illegible].

S.U.B.T. 1: A. A. [illegible], L. Jandroep, A. J. Maduro, [illegible] Abad, J. C. Jacob, J. Cecilia, J. Pietersz, M. de Castro, C. Bosch, H. A. Maduro, E. Ruiz, [illegible] Grovell, E. R. A. Jansen, E. F. Doran, Cr. Reyes, H. T. Bakhuis, J. Nahar, M. Casimir, F. Hernandez, J. v. Aanholt, [illegible] Moesker.

TRANSVAAL 1: A. Putto, A. de Koop, L. Casper, W. Goedhart, A. Bosnie, W. Mau Asam, A. Naaldijk, V. Servet, J. Elloof, L. Favery.

TRANSVAAL 2: R. Drielinger, F. de Vries, F. Sibilo, E. Esser, R. Nagele, V. Sordam, A. Beeldstro, H. Kohinor, H. Engelbrecht, O. Best, E. Hoelen.

De vereniging Hilversum is beboet met f 2,50 ingevolge Art. 8 sub 5 R.C.W.

Ingeschreven: Atlantico M. Carlos, N. Corisillio, P. Elizabeth, E. Veeris, M. Martines, W. Walle, O. Nicia, F. Nicia.

Sparta: M. M. Felipa, H. B. Hatot, L. E. Thomas.

Hercules (Jun): F. Wansing, R. Willems, J. Cijntje, W. Koenen, W. Walking.

DE VERENIGINGEN DIE DE LEDENLIJSTEN OVER HET TWEEDE HALFJAAR NOG NIET HEBBEN INGEZONDEN, WORDEN VERZOCHT ZULKS NOG TIJDIG TE DOEN.

HET BESTUUR.

Aankomst en vertrek der schepen gedurende de maand October 1938.

12.	Eng.	Arawa	Southampton	Panama.
13.	It.	Rialto		Cristobal.
13.	Ned.	El Libertador	La Gnaira	Aruba—Maracaibo.
13.	Duitsch	Caribia	Pto. Cabello	Pto. Colombia.
14.	Ned.	Medea	Maracaibo	Pto. Cabello.
14.	Fr.	Oregon	Havre	Cristobal
15.	Duitsch	Colombus	New York	New-York.
15.	„	Onbekend	Pto. Colombia	Pto. Cabello.
15.	Ned.	Douro	Centraal-Amerika	Centraal-Amerika